



KANSALLISARKISTO

# Säilytysaikasuosituksen perusteella annettavat yleispäätökset

Ylitarkastaja Jani Karell

17.11.2023, tiedonhallintalautakunnan webinaari



## Tausta

- Kansallisarkisto ja tiedonhallintalautakunta keskustelleet säilytysaikajaoston työn hyödyntämisestä asiakirjojen ja tietoineistojen arkistollisen arvon määrittämisessä jo v. 2021 lähtien
  - THLTK:lla ei ole lainsäädäntöön (TiHL, arkistolaki) perustuvaa toimivaltaa tehdä KA:lle seulontaesityksiä toimijoiden puolesta
  - THLTK voi silti esittää arvionsa säilytysaikasuosituksen + liitteiden tietoineistojen arkistollisesta arvosta → toimittaa arviot KA:lle → KA:n mahdollista antaa päätöksiä oma-aloitteisesti arkistolain § 8.3 nojalla

# Päätösmenettely 2022

- Tiedonhallintalautakunta julkaisi 7/2022 [suosituksen](#) **henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen** tietoaaineistojen säilytysajoista
- Kansallisarkisto päätti keväällä 2022 antaa yleispäätöksen tietoaaineistojen pysyvästä säilyttämisestä (arkistoinnista) suosituksen liitteiden perusteella:
  - Päätösvalmistelu käyntiin 7/2022
  - Päätösluonnoksen lausuntomenettely 10-11/2022
  - Jatkovalmistelun jälkeen KA antoi 21.12.2022 [päätöksen](#) (KA/19119/07.01.01.03.01/2022)
  - Sovelletaan kaikkiin arkistolain § 1 arkistonmuodostajien 1.1.2024 alkaen muodostuviin asiakirjoihin ja tietoaaineistoihin
  - Mahdollistaa joustavan soveltamisen: mm. takautuvasti ennen 1.1.2024 muodostuneisiin asiakirjoihin, joita ei ole määritelty aiemmissä päätöksissä.

# Tavoitteet

## 1. Tavoite

Kansallisarkisto antaa kattavia päätöksiä julkishallinnon yhteisten tuki- ja ylläpitotehtävien asiakirjojen ja tietoaaineistojen pysyvästi säilyttämisestä

## 2. Tavoite

Toimijat voivat sellaisenaan soveltaa päätöksiä, ei tarvetta omille seulontaesityksille

## 3. Tavoite

Hyödynnetään säilytysaikajaoston arvonmääritysosaamista ja sen tuottamaa tietoa hallinnon tehtävistä/toimintaprosesseista, tietoaaineistoista ja säilytysajoista

## 4. Tavoite

Päivitetään tuki- ja ylläpitotehtävien arvonmääritysratkaisut vastamaan KA:n arvonmääritys- ja seulontapolitiikan kriteereitä ja digitaalisen toimintaympäristön vaatimuksia

## 5. Tavoite

**11/2023 asetettu uusi tavoite:**  
Kansallisarkisto antaa päätöksen **opetustoimen** asiakirjojen ja tietoaaineistojen pysyvästä säilyttämisestä

# Päätösmenettelyn raja

KA antaa säilytysaikausituksen perusteella yleispäätöksiä **pääsääntöisesti** vain **yhteisten tuki- ja ylläpitotehtävien** asiakirjoille:

Tuki- ja ylläpitotehtävät (toimintaprosessit)	KA päätös / valmistelun tilanne
Henkilöstöhallinto Hankintatoimi	KA päätös 22.12.2022
Taloushallinto Hallintoasiat Tiedonhallinta	Säilytysaikausituksen liitteet 3-5  KA antaa päätöksen 2024
Viestintä	Ltk ei ole vielä päättänyt suositusten liitteen valmistelusta

**Poikkeus:** KA antaa yleispäätöksen **opetustoimen** asiakirjojen pysyvästä säilyttämisestä

- **KA ei pääsääntöisesti anna yleispäätöksiä ydintehtävien tietojen pysyvästä säilyttämisestä säilytysaikausituksen perusteella**
  - Arvonmäärityksen kohdistuttava kattavasti alkujaan digitaalisiin tietoaineistoihin, kuten rekisteritietoihin. Ei rajauduta pelkkiin dokumenttipohjaisiin asiakirjoihin
  - Arvonmääritys kohdistuu tiedonhallintamallien kuvauksiin (ml. TOS/AMS) tehtävistä ja tietoaineistoista
- KA antaa ydintehtävien tietojen päätökset arkistonmuodostajan, monitoimijaprosessin omistajan, virastoryhmän tietohallinnosta vastaavan toimijan tai ministeriön seulontaesityksestä
- KA:lla ei toimivaltaa päättää seulontaesityksen tekijää → **toimivalta on viime kädessä arkistonmuodostajalla**

# Poikkeus pääsäännöstä: opetustoimi

## Syitä

- Säilytysaikajaosto ehdotti 10/2023 Kansallisarkistolle suositukseen perustuvan yleispäätöksen antamista
- Kansallisarkistosta ehdotus on järkevä → antaa päätöksen 2024
- Ratkaisu kuntasektorin jähmettyneeseen tilanteeseen:
  - Kuntaliitto ei tule jatkossakaan tekemään kuntien puolesta seulontaesityksiä Kansallisarkistolle
  - asiakirjojen arvonmääritysratkaisut ovat vanhentuneita
- Opetustoimen alatyöryhmässä on asiantuntijoita eri koulutusasteilta

## Hyötyjä ja realiteetteja

- Kaikkien koulutusasteiden koulutuksen järjestäjät hyödyt: vähentää tarvetta organisaatiokohtaisille seulontaesityksille
- Yleispäätös sovitetaan yhteen opetuksen ja koulutuksen valtakunnallisen tietovarannon KOSKI ja Ehoks) tietojen (mm. oppilaan rekisteröinti) ja ammatillisen koulutuksen päätösten kanssa
- Silti hyväksyttävä rajallisuus:
  - ei tule sisältämään kaikkia tehtäviä ja asiakirjoja
  - säilytysaikajaoston on mahdotonta kuvata kaikkia tehtäviä ja tietoaineistoja liitteeseen

# Opetustoimi: päätöksen joustava soveltaminen

- KA mahdollistaa myös opetustoimen yleispäätöksen joustavan soveltamisen
- Toimijoilla mahdollisuus noudattaa organisaatiokohtaisia päätöksiä tai tehdä seulontaesityksiä niistä tietoaaineistoista, jotka toimijan näkemyksen mukaan pitää säilyttää pysyvästi
- Ohessa henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen päätöksen 21.12.2022 soveltamissääntö
- Valmistelun yhteydessä arvioidaan vastaavan säännön toimivuutta opetustoimen päätöksessä.

*"Tätä päätöstä voidaan noudattaa henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen asiakirjoihin ja tietoaaineistoihin eikä toimijan tarvitse tehdä erillistä, organisaatiokohtaista seulontaesitystä.*

*Mikäli toimija arvioi, että päätös ei kaikilta osin sovellu sen henkilöstöhallinnon tai hankintatoimen tehtävien ja toimintaprosessien asiakirjoihin ja tietoaaineistoihin, toimija voi noudattaa sille annettua organisaatiokohtaista seulontapäätöstä tai tehdä seulontaesityksen niistä asiakirjoista ja tietoaaineistoista, jotka toimijan perustellun näkemyksen mukaan pitää säilyttää pysyvästi.*

*Näin voidaan toimia, kun toimijan henkilöstöhallinnon tai hankintatoimen tehtävät kuuluvat toimijan substanssitehtäviin tai asiakirjojen ja tietoaaineistojen tästä päätöksestä poikkeava säilyttäminen tai arkistointi on toimijan perustellun arvion mukaan tarpeellista. Näistä on erikseen annettu konkreettisia esimerkkejä perustelumuistiossa."*

## Jatkotoimet 2023-2024

- Kansallisarkistolla valmius antaa yleispäätöksiä sitä mukaa kun THLTK julkaisee uusia säilytysaikasuosituksen liitteitä
  - Uusien päätöksien luonnoksista pyydetään lausuntoja
- KA voi antaa täydentäviä päätöksiä, jos THLTK päivittää suosituksen aiemmin julkaistuja liitteitä, ei toteuteta lausuntomenettelyä
- KA antaa seuraavat yleispäätökset 2024:
  - Taloushallinto, hallintoasiat ja tiedonhallinta = päätös
  - Opetustoimi = päätös





# KANSALLISARKISTO

[www.kansallisarkisto.fi](http://www.kansallisarkisto.fi)



@kansallisarkisto



@kansallisarkist